

Pogosta vprašanja

Ob 25. obletnici postavitve Opus Dei za osebno prelaturu prof. Carlos José Errázuriz Mackenna odgovarja na nekatera vprašanja.

3. Jul. 2008

Msgr. Carlos José Errázuriz Mackenna iz Čila je profesor kanonskega prava na papeški Univerzi svetega Križa v Rimu. Poleg tega je svétnik Kongregacije za nauk vere, Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov ter Papeškega sveta za pravna besedila.

Med drugim je avtor knjige *Il diritto e la giustizia nella Chiesa* (Pravo in pravičnost v Cerkvi), izdane pri Giuffré Editori.

1. Kaj je osebna prelatura?

Osebna prelatura je del katoliške Cerkve, v smislu, da jo sestavljajo določeni verniki in ima hierarhično strukturo s prelatom, ki je njen vodja in počelo edinosti, ter duhovniki in diakoni, ki z njim sodelujejo.

Specifično za osebne prelature je to, da širijo krščansko življenje in evangelizacijsko poslanstvo Cerkve na način, ki je dopolnilen delu škofij, katerim verniki, vključeni v osebno prelatur, še naprej pripadajo.

Dopolnilnost osebnih prelatur je lahko odgovor na različne razloge, vedno pa v zvezi z delom za duhovno dobro vernikov. Lahko se, na primer, zgodi, da se v želji po večji udeležbi izseljencev v življenju Cerkve

organizira prelatura z duhovništvom, ki je pripravljeno za to, da oskrbi njene specifične potrebe; ali pa se zgodi, kot v primeru prelature Opus Dei, da neka stvarnost v Cerkvi, ki se rodi iz karizme (t. j. iz božjega daru Cerkvi), v sebi združuje lastnosti, značilne za osebno prelaturu.

2. Kako nastane osebna prelatura?

Cerkev sama, ki jo zastopa papež, z namenom bolj učinkovito služiti dušam sprejme odločitev o postavitvi osebne prelature, po posvetu z dotičnimi škofovskimi konferencami.

Takšna odločitev seveda predpostavlja obstoj sestavnih elementov za osebno prelaturu: skupnost vernikov, na čelu s prelatom, duhovništvo, ki mu pomaga pri pastoriali, ter specifičen cerkveni razlog.

3. Od kdaj obstajajo v Cerkvi osebne prelature?

Čeprav so že prej obstajale podobne hierarhične strukture osebnega tipa (kot na primer vojaški vikariati), je oblika osebne prelature sad apostolske pobude Drugega vatikanskega koncila, ki jo je kasneje sprejel sedanji Zakonik cerkvenega prava. Kot prva je bila postavljena prelatura Opus Dei, in sicer z apostolsko konstitucijo Ut sit Janeza Pavla II., 28. novembra 1982.

4. Koliko osebnih prelatur trenutno obstaja? Zakaj jih ni več?

Trenutno obstaja samo osebna prelatura Opus Dei. Dejstvo, da do sedaj ni bila postavljena nobena druga, je razumljivo zaradi same novosti osebnih prelatur, ki morajo izkazovati zagotovilo trdnosti in se skladno vključevati v škofije, v katerih delujejo.

Poleg tega pa obstajajo v Cerkvi še drugi načini, kot na primer vojaški ordinariati, ki imajo obliko enakega tipa, t. j. osebno in dopolnilno škofiji.

5. V čem so osebne prelature podobne in v čem različne od škofij, redov in gibanj?

Dobro je upoštevati, da so vse cerkvene ustanove, katere koli narave, deležne istega življenja in cilja ene Cerkve. Zato so vse poklicane, da živijo v istem cerkvenem občestvu in imajo vzajemne odnose.

Tako osebne prelature kot škofije so skupnosti vernikov hierarhične narave. Škofije so delne cerkve in vključujejo vse vernike na določenem ozemlju. Osebne prelature živijo in delujejo znotraj ene ali več škofij, s katerimi v dopolnilnem odnosu sodelujejo preko izpolnjevanja svojih specifičnih cerkvenih ciljev.

Znotraj Cerkve morejo verniki tvoriti oblike, ki imajo značilnosti združenja in opravljajo cerkvene dejavnosti z različnimi cilji, brez da bi bile to skupnosti hierarhične narave, kot so škofije in prelature. Nekatere, kot na primer bratovščine ali usmiljena združenja, za svoje člane ne predvidevajo specifične poklicanosti.

Druge pa predpostavljajo poklicanost, po kateri postane človek deležen določene karizme. Redovi in redovniške kongregacije združujejo vernike, ki po nagibu določene karizme s svojim življenjem in apostolskim delovanjem dajejo javno in uradno pričevanje radikalnosti Evangelija.

Gibanja so asociativne oblike karizmatičnega izvora, ki vključujejo vernike vseh vrst, posebno pa laiške vernike, ki živijo v svetu in med seboj vzpostavljajo vezi bratstva in

apostolata, povezanega z njihovo karizmo.

6. Kaj je bil Opus Dei, preden je postal prelatura? V čem se statut iz leta 1950 razlikuje od sedanjega?

Vse od ustanovitve 2. oktobra 1928 je bil Opus Dei v bistvu, čeprav v stanju kali, že to, kar je danes jasno videti: del Cerkve, sestavljen iz vernikov in hierarhično strukturiran okoli vodje, ki je bil najprej ustanovitelj, duhovnik sv. Jožefmarija Escrivá de Balaguer.

Ta svetovna cerkvena oblika je seveda potrebovala priznanje Cerkve in potrebno je bilo posredovanje svetega sedeža, da bi lahko pridobila podobo hierarhične strukture. To je bil dolg proces, kar je razumljivo, saj gre za nov pojav v življenju Cerkve.

Pred postavitvijo za osebno prelaturu, kot obliko, ki v polnosti ustreza stvarnosti Opus Dei, je bil ta

potrjen kot svetna ustanova, kar je omogočalo priznanje, da so vsi verniki, duhovniki in laiki, pripadali isti cerkveni stvarnosti, ter dodeljevalo določeno oblast duhovniku, ki jo je vodil.

Statut iz leta 1950 je verno povzemal stvarnost Opus Dei, ker pa je moral biti skladen z obliko svetne ustanove, je vseboval nekatere elemente, ki niso ustrezali sekularni stvarnosti, ki je lastna karizmi Opus Dei. Teh elementov v statutu prelature ni več.

7. Ima Opus Dei, odkar je prelatura, večjo samostojnost? Ali lahko govorimo o Opus Dei kot o cerkvi znotraj Cerkve?

Noben del Cerkve ne predstavlja "cerkve znotraj Cerkve", ampak ravno nasprotno: vsak del spodbuja občestvene vezi do celotne Cerkve.

Verniki Opus Dei, prav kot taki, so in se čutijo žive člane vesoljne Cerkve

in svojih škofij ter sodelujejo v življenju le-teh kot drugi verniki; treba je tudi upoštevati, da ta prelatura za razliko od tega, kar bi se lahko zgodilo pri drugih, ne posega v nekatere vidike redne pastorage (krsti, birme, poroke, pogrebi itd.) ter po drugi strani posveča posebno pozornost izobraževanju svojih vernikov in tistih, ki se približajo njenemu apostolatu (srečanja in duhovne obnove, študij svetih znanosti, osebno duhovno vodstvo itd.).

Legitimna samostojnost Opus Dei za izvrševanje svojega cerkvenega poslanstva, kakor tudi sicer samostojnost, ki je na različnih stopnjah lastna vsakemu verniku in vsaki cerkveni stvarnosti, je vedno samostojnost v občestvu z vesoljno Cerkvijo in papežem, z delnimi cerkvami in škofi. V tem pogledu Opus Dei v svoji sedanji obliki kot prelatura uživa samostojnost, lastno

hierarhičnim ustanovam Cerkve (katerih vodja ima škofovsko oblast), ki se razlikuje od samostojnosti, ki je značilna za osebe asociativne narave.

8. Katero je poslanstvo prelature Opus Dei? Kaj je v tem poslanstvu posebnega, česar ne najdemo drugod v Cerkvi?

Poslanstvo prelature Opus Dei je samo odrešilno poslanstvo vse Cerkve, udejanjeno v skladu s specifično karizmo posvečevanja in apostolata v poklicnem delu in v okviru običajnega življenja.

To, kar je pri tej karizmi in poslanstvu posebnega, prihaja, tako kot pri kateri koli karizmi, od božjega daru, ki ga je najprej prejel sv. Jožefmarija kot ustanovitelj, kasneje njegovi duhovni sinovi in hčere, pa tudi vsi, ki so ga v večji ali manjši meri deležni.

Dejstvo, da ta karizma privede do obstoja prelature, ni zgolj sad preproste odločitve zaradi primernosti, temveč izhaja iz stvarnosti same karizme, ki vsebuje potrebo po vzpostavitvi hierarhično strukturirane skupnosti vernikov.

9. Kdo in na kakšen način vodi prelaturu Opus Dei?

Kot v vsaki prelaturi pripada vodenje prelature Opus Dei prelatu in njegovim vikarjem, ki se na različnih ravneh opirajo na svete, v katerih sodelujejo drugi verniki, med njimi je mnogo laikov, tako moških kot žensk.

Poleg tega laiki odločilno prispevajo pri nalogah organizacije in neposrednega izvrševanja izobraževalne dejavnosti v Opus Dei.

10. Kako se financira?

Prelatura Opus Dei se financira tako kot škofije in druge prelature:

predvsem s prispevki lastnih vernikov ter drugih ljudi, ki finančno sodelujejo pri njenem poslanstvu.

Apostolske pobude, povezane s prelaturao na področju izobraževanja, zdravstva, družbenega napredka itd. – pri katerih prelatura prevzema samo odgovornost glede njihove krščanske usmeritve –, se v vsaki državi financirajo tako kot druge tovrstne ustanove.

11. Od koga je odvisen prelat Opus Dei? Kdo ga imenuje?

Prelat Opus Dei in sama prelatura sta odvisna – tako kot druga cerkvena območja – od svetega sedeža, oziroma od papeža in od organa, ki mu pomaga pri zadevah v zvezi s škofijami in prelaturami, t. j. od Kongregacije za škofo.

Prelata Opus Dei imenuje papež po zaključenem postopku določanja te osebe, ki je predviden v statutu

prelature; ta zahteva udeležbo vernikov prelature, da bi se izrekli o tem, kateri duhovnik bi bil najprimernejši.

Papež more nato poklicati prelata k prejemu škofovskega posvečenja, ki sicer ni potrebno, je pa zelo primerno njegovemu hierarhičnemu poslanstvu pastirja. Tako je bilo v primeru prvih dveh prelatov, msgr. Álvara del Portilla in msgr. Javierja Echevarría.

12. So v prelaturu vključeni samo duhovniki ali tudi laiki?

Tako eni kot drugi so enako vključeni v prelaturu, v kateri – tako kot v vsej Cerkvi in v vsakem njenem delu – obstaja temeljna enakost med vsemi verniki glede njihovega dostojanstva in poslanstva kot kristjani, istočasno pa obstaja bistvena različnost, kar zadeva duhovništvo.

Ta različnost utemeljuje organsko sodelovanje med duhovniki in laiki pri poslanstvu Cerkve. Janez Pavel II. je o Prelaturi Opus Dei dejal: “Predvsem želim poudariti, da pripadnost vernih laikov, tako njihovi krajevni Cerkvi kakor Prelaturi, v katero so vključeni, pripomore k temu, da posebno poslanstvo Prelature sovпада z evangelizacijsko obvezo celotne krajevene Cerkve, kakor je predvidel Drugi vatikanski koncil ob vzpostavitvi pravne oblike osebnih prelatur.” (Govor, 17. 3. 2001)

Pojmovanje prelature kot ustanove, sestavljene samo iz duhovnikov, bi bilo v nasprotju tako s stvarnostjo Opus Dei, kakor tudi z samo novostjo in specifično naravo prelatur. Takšno pojmovanje bi gledalo na prelature kot na združenja duhovnikov, ki so v njih inkardinirani, ustanove, ki bi bile v življenju Cerkve gotovo zelo pomembne, toda bistveno drugačne

zaradi svoje asociativne in zgolj duhovniške narave.

Nasprotno pa Opus Dei dejansko vključuje združenje duhovnikov, Duhovniško družbo svetega Križa, ki je neločljivo povezana s prelature. Duhovniška družba svetega Križa zadeva samo duhovno življenje svojih članov, ne pa njihovega pastoralnega dela, ki ga dejstvo, da so njeni člani, ne spremeni.

V to združenje so vključeni duhovniki prelature in drugi škofijski duhovniki, ki so prav tako prejeli poklicanost v Opus Dei, da bi se posvečevali v svojem duhovniškem poklicu, brez da bi vzpostavljali ločeno skupino, temveč s prizadevanjem, da bi bila njihova služba in vključenost v škofijo, njihovo mesto služenja Cerkvi, vedno bolj plodovita v polni in srčni pokorščini do oblasti škofa njihove škofije, edine cerkvene oblasti, od

katere so odvisni, ter v bratski edinosti z vsemi ostalimi duhovniki.

13. Kakšna je razlika med običajnim katoličanom in nekom, ki je član Opus Dei?

Ni nobene razlike, kar zadeva dejstvo, da je član Opus Dei običajen katoličan, ki je znotraj svoje krščanske poklicanosti prejel specifično poklicanost, da postane del neke duhovne družine ter da si prizadeva biti boljši kristjan in sodelovati pri poslanstvu Cerkve.

Ta poklicanost ga ne razlikuje od drugih, saj ne povzroči, da bi se njegovo življenje spremenilo v cerkveno znamenje hoje za Kristusom, kar je značilno za poklicanost redovnikov. Sekularnost je bistvena za vse vernike Opus Dei, tudi za tiste, ki kot del svojega poklica živijo v celibatu.

Če pa bi z besedo običajni katoličan imeli v mislih katoličana, ki v svojem življenju ni posebej zavzet za Gospoda in za Cerkev, potem si seveda verniki Opus Dei na vso moč prizadevajo, da se ne bi istovetili s takšnim pristopom. Še več, zavedajo se poklicanosti, da opominjajo, da mora za Kristusove učence običajni način biti brezpogojna hoja za njim, z načinom življenja, ki se včasih lahko zdi presenetljiv ljudem, ki ga ne bi razumeli s popolnoma krščanskega vidika.

14. Kako je mogoče, da je za članstvo v prelaturi potrebna specifična poklicanost?

Ta zahteva po poklicanosti seveda ni bistvenega pomena v osebnih prelaturah, ki se lahko ustanovijo v zelo raznolikih okoliščinah, ki v splošnem izhajajo iz družbenih vezi med verniki.

Kljub temu pa je takšna zahteva možna, če cerkvena stvarnost sama predpostavlja specifično poklicanost, kot je to v primeru Opus Dei. Cerkev priznava in podpira nekaj, kar prihaja od Svetega Duha, brez česar bi celotna prelatura Opus Dei prenehala obstajati.

15. K čemu se obveže oseba, ki postane član Opus Dei?

Vključitev v prelaturu Opus Dei je v svojem bistvu združena z osebno poklicanostjo vernika. Od tod sledi, da vključitev pomeni obvezo živeti vse, kar je s to poklicanostjo povezano.

V zunanjem izražanju je ta obveza vedno izključno na ravni cerkvenega življenja osebe, brez da bi kadar koli posegala na področja časne narave. Gre za dolžnosti glede duhovnega življenja, osebnega izobraževanja, glede aktivne udeležbe pri

apostolskih dejavnostih, ki jih prelatura izvaja.

Ker gre samo za področja, kjer vernik uživa svobodo, da izbere takšno ali drugačno pot, je obveza do prelature popolnoma skladna z dolžnostmi vernika do vesoljne Cerkve in do delne Cerkve ter z drugimi obveznostmi, ki jih je prevzel po naravi ali po lastni volji.

Povezanost z Opus Dei mu želi ravno pomagati živeti celoto njegovih običajnih dolžnosti, tako v Cerkvi kot v civilni družbi.

Za nekatere vernike vključuje obveza do prelature tudi apostolski celibat ter večjo razpoložljivost za služenje v apostolskih dejavnostih prelature.

16. V kakšnem odnosu je Opus Dei s škofijami na institucionalni ravni? Ali pri svojem pastoralnem delu deluje poleg tega tudi v

soglasju z redovnimi in drugimi cerkvenimi ustanovami?

Življenje prelature se kot živi del vključuje znotraj vsake škofije.

Zaradi tega je prelatura v stalnem odnosu s škofijo in pristojnim škofom. Poleg tega je pravno potrebno njegovo posredovanje za začetek dela prelature v škofiji ali za odpiranje centrov prelature.

Najpomembnejši pa so stalni stiki, ki pripomorejo k polni usklajenosti z življenjem škofije ter s pastoralnimi cilji škofa.

Prelatura Opus Dei živi v občestvu z vsemi cerkvenimi skupinami, ki so prisotne v škofiji. V okviru legitimne samostojnosti vsake od njih nudi življenje škofije, kateri pripadajo, običajno mnogo priložnosti za stike in sodelovanje.

Treba je upoštevati, da Opus Dei ne predstavlja ločene skupine znotraj

škofije ter ni in tudi ne deluje kot združenje, zato morejo njegovi člani svobodno sodelovati v združenjih vernikov sekularnega značaja.

17. Kakšno korist prinaša škofiji delo vernikov Opus Dei?

Delo in celotno življenje vernikov Opus Dei, kolikor so zvesti svojemu poklicu, predstavlja del duhovne in apostolske koristi škofije, v kateri se odvija.

Kot je značilno za karizmo Opus Dei, se doprinos njegovih vernikov h koristi škofije – kar lahko rečemo tudi za doprinos velike večine katoličanov – vrši v sekularnem življenju, oziroma v družinskem, kulturnem, gospodarskem, političnem okolju itd., kjer si verniki Opus Dei, ki uživajo isto svobodo in samostojnost kot kdor koli drug, prizadevajo globoko živeti po evangeliju: to pomeni, služiti drugim zaradi Boga.

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/pogosta-
vprasanja/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/pogosta-vprasanja/) (5. Avg. 2025)